

Datum : 3 september 2021

Betreft : Raadsadvies bij uitgebreide procedure Vergunningaanvraag

Van : H. Dahlmans, E. Duijnste

Aan : Raadswerkgroep Omgevingswet

Op verzoek van het presidium d.d. 2 september 2021 wordt deze memo doorgestuurd aan de raadswerkgroep Omgevingswet, met het verzoek deze te agenderen voor de bijeenkomst van 15 september 2021 (alook deze vooraf in de eigen fracties te bespreken).

Aanleiding

Door de komst van de nieuwe Omgevingswet per 1-7-2022 verandert ook het proces van de afhandeling van een vergunningaanvraag die via het Omgevingsloket wordt ingediend. Daarbij gelden de volgende wettelijke afhandeltermijnen:

- reguliere procedure: 8 weken, met de mogelijkheid om onder bepaalde condities deze termijn eenmalig te verlengen met 6 weken;
- uitgebreide procedure: 26 weken;

Ook onder de Omgevingswet blijven de reguliere en de uitgebreide procedure dus in stand. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk vergunningen te verlenen met de reguliere procedure. We zullen de meeste aanvragen voor een vergunning binnen 8 weken kunnen afhandelen. Veelal betreffen het besluiten waarvoor het college (of de gemandateerde medewerker) over mag besluiten.

Ook voor het verlenen van BOPA's (buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) geldt in de basis de reguliere procedure van 8 weken. Uw raad heeft ook bij besluit van 23 maart 2021 een lijst van gevallen vastgesteld waarin zij gebruik wil maken van haar adviesrecht. Doet zich zo'n situatie voor, dan is de 8 weken termijn onmogelijk te halen.

Het is niet zomaar mogelijk als bevoegd gezag om de uitgebreide procedure van toepassing te verklaren om daarmee meer tijd te hebben voor het verlenen van een vergunning. In de wet staat een lijst van gevallen waarvoor de uitgebreide procedure van toepassing is. Daarnaast mag het bevoegd gezag alleen maar de uitgebreide procedure van toepassing verklaren als:

1. De initiatiefnemer dit zelf wil (of ermee heeft ingestemd), of;
2. Het gaat om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:
 - als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving, en
 - Waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.

In die gevallen, waarin sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en het adviesrecht van de gemeenteraad, zullen we het besluit moeten nemen om de uitgebreide procedure van toepassing te verklaren (op basis van argument 2). Onze inschatting is dat dit wel mogelijk is, nu de door de raad vastgestelde lijst van gevallen over het algemeen activiteiten zijn die aanzienlijke gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.

Daarmee vallen deze vergunningaanvragen onder de uitgebreide procedure van 26 weken. Echter, ook dan halen we de termijnen niet. Hoe dit zit, leggen we hieronder uit.

Doorlooptijden uitgebreide procedure

Met de medewerkers van team Vergunningen zijn op basis van de modelprocesbeschrijving van de VNG de processtappen verder uitgewerkt en voorzien van doorlooptijden. Daarbij is rekening gehouden met de wettelijke termijn van 6 weken die geldt voor het indienen van zienswijzen op een ontwerpbesluit. Dat ontwerpbesluit wordt opgesteld na een raadsadvies. Al snel bleek dat een afhandeltermijn van 26 weken vraagt om een strakke sturing op alle processtappen qua doorlooptijden.

Een projectie van het uitgebreide proces op de huidige raadsagenda, inclusief de daarbij geldende doorlooptijden vanaf 'Indienen advies B&W' tot 'Raadsvergadering' gaf aan dat:

- In het meest gunstige geval (9 weken doorlooptijd in raadsagenda) een uitgebreide procedure een afhandeltermijn kent tussen 26 en 29 weken (afhankelijk van indieningsdatum aanvraag in cyclus raadsagenda). Zie ook 'Bijlage 1: Raadsagenda – doorlooptermijn 9 weken';
- In het meest ongunstige geval (16 weken doorlooptijd in raadsagenda; vakantieperiode) een uitgebreide procedure een afhandeltermijn kent tussen 33 en 38 weken (afhankelijk van indieningsdatum aanvraag in cyclus raadsagenda). Zie ook 'Bijlage 2: Raadsagenda – doorlooptermijn 16 weken'

Bij deze doorrekening van doorlooptijden zit er **geen** ruimte voor enige vertraging in de diverse processtappen, ook als die processtappen bij ketenpartners zijn belegd.

Conclusie is dat de wettelijke afhandeltermijn van 26 weken niet haalbaar is bij de huidige opzet van de raadsagenda.

In het presidium van 2 september 2021 werd hierop de vraag gesteld hoe vaak deze situatie zich zal voordoen. Dat is zeer lastig te bepalen, omdat de invloed van de Omgevingswet op de hoeveelheid buitenplanse omgevingsplanactiviteiten niet in te schatten is. Echter, op basis van de huidige vergunningaanvragen is onze ambtelijke inschatting is dat het hier mogelijk om 1-5 situaties per maand zal gaan. Daarmee zal het eerder regel dan uitzondering zijn. Maar ook hier willen we opnemen dat de tijd het ons zal moeten leren.

Gevolgen van niet halen termijnen

Hoewel een vergunning van rechtswege onder de Omgevingswet niet meer verleend zal worden, kan de aanvrager wel een schadeclaim indienen bij het bevoegd gezag. Dit op basis van de Wet Dwangsom. Gelet op het bovenstaande is een situatie als deze niet incidenteel aan de orde, maar op regelmatige basis. Dit zal de gemeente in potentie veel geld kunnen kosten.

Bekijken mogelijke alternatieven

We hebben ambtelijk meerdere alternatieven bekeken. Bij elk van die alternatieven ligt een belangrijke sleutel bij de gemeenteraad:

- 1) De lijst adviesrecht gemeenteraad inhoudelijk aanpassen (als u als raad minder advies hoeft uit te brengen, zullen we in meer gevallen binnen de termijn kunnen blijven. Echter, u heeft bewust gekeken waar u als raad een rol voor u ziet weggelegd. Daarmee zou u inhoudelijke concessies doen op een procesmatig probleem).
- 2) Accepteren dat we de termijnen niet halen (dat gaat potentieel veel geld kosten);
- 3) De tijd tussen behandeling in B&W en de behandeling in de raad maximaal te verkorten, met als randvoorwaarde dat tussen de behandeling in B&W en de raadsvergadering minimaal twee weken doorlooptijd wordt gehanteerd (daarmee komen dergelijke aanvragen veelal rechtstreeks in de raad; niet altijd zal er ruimte zijn voor agendering op een voorronde).

Voorstel wijziging doorlooptermijnen

Vanuit de projectgroep Omgevingswet stellen we voor om alternatief 3 te hanteren. Inpassing van dit voorstel in het proces afhandeling vergunningaanvraag op een vergadercyclus van één raadsvergadering per maand levert het volgende resultaat op:

- De uitgebreide procedure kent een afhandeltermijn tussen de 21 en 25 weken (afhankelijk van de indieningsdatum aanvraag in cyclus raadsagenda. Zie ook 'Bijlage 3: Verkorte doorlooptijd'.

Met deze aanpassing moet het mogelijk zijn om de wettelijke afhandeltermijn van 26 weken te halen.

De zomerperiode vormt daarbij nog een apart aandachtspunt. Omdat de nieuwe Omgevingswet pas 1-7-2022 ingaat, hoeven er in 2022 geen aanvullende maatregelen te worden getroffen naast het genoemde voorstel voor een verkorte behandeltermijn. Op basis van de frequentie van toekomstige aanvragen met een uitgebreide procedure kan eind 2022 worden bekeken welke aanvullende maatregelen er moeten worden genomen om ook in de zomerperiode 2023 (en verder) te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke afhandeltermijn.